

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus

Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat de Legibus, de Præceptis
Decalogi, de Restitutione, ac de Contractibus

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Art. III. De Obligatione Conjugum ad invicem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40673

bitationem, medicinas, sumptus ad filii institutionem, & disciplinam, & alia ad vitam necessaria, juxta personae conditionem.

Ex Molin. autem contra Bonac. veniunt etiam expensae funeris, si filius decedat, & expensae competentes pro anima defuncti. Ex Sanch. vero lib. 4. disp. 26. pater non solum tenetur alere filios, sed etiam eorum uxores, quia in leg. *Si quis*, ff. *de liberis agnoscendis* dicitur, quod pater teneatur filiorum onera sustinere: Proinde tenetur filiae etiam spuriae constituere dotem, quae vicem alimentorum gerit.

VII. Haec autem obligatio alendi filios procul dubio transit ad haeredes illius, qui hanc obligationem habebat. Quare si quis sua bona Monasterio reliquit, tenetur Monasterium filios illius alere; Et eadem est ratio, si ob crimen parentis ejus bona fisco addicantur; quia non debent filii privari alimentis jure naturae debitum ob culpam patris. Quando tamen filius alimentis aliunde, quam a patre petitis, se sustentavit, non tenetur pater in foro conscientiae ad restitutionem; quia filio debentur alimenta solum in subsidium, ut vivat; Quare cum aliunde vixerit, non tenetur pater alimenta in praeteritum debita reddere, ut notant Reginald., & Bonac.; nisi tamen filius ob id contraxerit debita; ut probabiliter limitat idem Bonac.

VIII. In dubio autem, an Petrus sit filius Titii, vel Caji, probabiliter ex Tambur. lib. 1. cap. 3. §. 7. neuter tenetur illum alere; probabilius tamen videtur, quod uterque in solidum. Quod si uxor rem habeat cum marito, & cum adultero, hic non tenetur prolem alere in dubio, an sit ab ipso genita. Demum si quis sit paterpatrus, seu habeat simul filios, & patrem, probabilius alendus est a patre, quam a filiis, ut multi docent contra

nonnullos apud Dian. part. 10. tract. 13. resol. 13.

ARTICULUS III.

De Obligatione Conjugum ad invicem.

- I. *Etiamsi vir debet uxori praeter amorem, obedientiam in iis, in quibus est subiectus, & honorem.*
- II. *Potest vir oburgare, & leviter percutere uxorem, si sit spes emendationis; at nequit sine gravi culpa illam graviter percutere.*
- III. *Secundum se tenetur vir alere uxorem, quamvis illam duxerit indotatam.*
- IV. *Num. teneatur illam alere, quando ob utriusque culpam ab eorum coecef sit?*
- V. *Aliquando tamen uxor tenetur virum alere.*
- VI. *Majorem debet amorem, reverentiam, & obedientiam uxor viro, quam uxor viri, quippe qui est caput mulieris; unde tenetur uxor virum sequi: Sed quid si partum intercedat non mutandi locum?*

I. **Q**uaritur primo; An vir debeat uxori, praeter amorem, etiam obedientiam, & honorem?

Respondeo, debere illi obedire in iis, in quibus est subiectus; ex mutua enim conjugum obligatione fit, ut uterque teneatur ad arbitrium alterius debitum reddere; Consequenter debet uxori etiam honorem, quia honor debetur ratione superioritatis, & excellentiae; uxor autem aliqualem habet superioritatem, ut diximus, erga virum, habetque propriam excellentiam.

II. Hinc sequitur, peccare graviter maritum primo, si verba infamatoria proferat in uxorem, etiamsi sine animo infamandi, dummodo cum plena adver-

advertentia; Sicuti etiam si graviter illam verberet, cum non sit serva, sed focia; Quamvis possit aliquid discrete contra eam proferre, & moderate tantum verberare, juxta conditionem personæ, quando est spes emendationis. Secundo, peccaret graviter, si impedimentum illi sit ad observantiam præceptorum Dei, & Ecclesiæ sine justa causa. Tertio, si sine justa causa non cohabitaret cum illa longo tempore ipsa invita: Est autem legitima causa, si domus negotia magni momenti tractet, si timeat sibi aliquod grave damnum, dum est in civitate, si ex præcepto Superioris absit. Verum si spes redeundi ad Patriam tollatur, debet uxorem secum adducere.

III. Quæritur secundo; An vir teneatur uxorem alere?

Respondeo affirmative; ad hoc enim recepit dotem: Quod si pauperem duxit sine dote, sibi imputare debet vir, quod duxerit indotatam: Quare peccat graviter negando illi alimenta, modo alere possit, aut is, qui dotem promissit, non sit in mora culpabili solvendi dotem, aut nisi dos perierit culpa ipsius, qui solvere dotem tenebatur, aut nisi dos perierit culpa ipsius uxoris, aut demum nisi uxor sua culpa a mariti consortio recesserit; nam ex leg. *Julius ff. de actione emptoris, Qui non facit, quod debet, non recipit, quod oportet.*

IV. Dubium est; An uxor sit a viro alenda, quando utriusque culpa recessit a consortio illius?

Respondeo, ex Sanch. inspiciendum esse, cujus sit ultima culpa, nam si ob utriusque culpam recessit, & deinde vult uxor reverti, nec vult vir, teneatur hic alere, quia ultima culpa est viri; Quod si uxor ob favitiam viri recessit, & deinde oblata sufficienti securitate suavis tractationis in posterum, non vult uxor reverti, illam alere non tenetur; quia poenitentia vi-

ri purgat delictum, & perinde se habet, ac si propria sponte uxor recesserit.

V. Quæritur ultimo; An uxor pariter teneatur aliquando virum alere?

Respondeo, debere, quando scilicet presso ex inopia viro, ipsa habeat, quomodo illi succurrat, sive ex bonis dotalibus, sive ex paraphernalibus, sive aliis, cum hoc postulet nexus conjugalis; etiamsi maritus sua culpa tremibus sit addictus, aut sit infirmus; modo sua culpa non recesserit ab uxore, nec velit redire.

VI. Sicut autem diximus debere virum uxori præstare amorem, reverentiam, & obedientiam in iis, in quibus est subjectus, pariter debet id uxor viro; & a fortiori, quia vir est superior, & caput mulieris. Unde sequitur primo, peccare graviter, si notabiliter sit inobediens in iis, quæ spectant ad bonos mores, & ad familiæ gubernationem, cum in iis viro sit subjecta. Secundo, peccat etiam, si maritum in gravem iram, vel blasphemiam provocet, cum id obstat reverentiæ, & amoris debito. Tertio, peccat etiam, si maritum alio pergentem sequi recuset sine justa causa; qualis esset periculum mortis, aut peccati: Vel si maritus post matrimonium fieret vagus; vel si pactum intercessisset non mutandi locum; (quamvis si justa causa superveniat mutandi locum, ut esset morbus, inimicitia, &c., teneatur uxor non obstante pacto maritum sequi.) Quarto, peccat, si reddere debitum recuset. Quinto, si jus gubernandæ domus sibi arroget; quamvis excusetur, si vir sit prodigus, aut si sit morosus, nec velit concedere, quæ in utilitatem familiæ redundant; Demum debet uxor tolerare mariti defectus; cum id ferat amor, & reverentia debita.